

1. ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΕ ΡΥΘΜΙΚΕΣ ΣΥΛΛΑΒΕΣ, ΡΥΘΜΙΚΟ ΛΟΓΟ ΚΑΙ ΚΡΟΥΣΤΑ ΣΩΜΑΤΟΣ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Ειδικοί) Οι μαθητές/τριες...	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (Υψηλή)	Διδακτικά μέσα (Ακροάσεις, Παρτιτούρες, Φύλλα Εργασίας κ.λπ.)	ΣΤΟΧΟΣ	ΕΝΟΤΗΤΑ/ ΜΑΘΗΜΑ
A1.2 να ανακαλούν και να εκτελούν ρυθμικά σχήματα σε διάφορα μέτρα: α. με μίμηση (με τη φωνή*, κρουστά σώματος και κρουστά) β. νοερά (εσωτερική ακοή) *Με ουδέτερη συλλαβή π.χ. «πα»	Ρυθμικά σχήματα ενός μέχρι δύο μέτρων σε μέτρο 4/4	Μίμηση ρυθμικής αλληλουχίας με κρουστά σώματος	Να θυμούνται ρυθμική αλληλουχία και να συντονίζονται στην ομάδα σε ρυθμική αλληλουχία με κρουστά σώματος.	ΕΝ. 1 Μαθ. 1

Δραστηριότητα 1β: Ρυθμική αλληλουχία με κρουστά σώματος

- Τα παιδιά όρθια σε κύκλο ή κάθονται σε κύκλο και μας μιμούνται. Ρυθμική αλληλουχία (βλ. Keith Terry, 'Time Scale', Βίντεο: <https://www.youtube.com/watch?v=FOaJTH1jOto>)

Όπως φαίνεται στην παρτιτούρα πιο κάτω:

- Παλαμάκι
- Κτύπημα με παλάμη στο στήθος αριστερά-στήθος δεξιά
- Κτύπημα στον μηρό αριστερά, μηρό δεξιά
- Αριστερό πόδι κτυπά κάτω, δεξί πόδι κτυπά κάτω

Επέκταση:

Δραστηριότητα «Ζουζούνια στο σπασμένο τηλέφωνο»

- Επαναλαμβάνουμε, όρθιοι στον κύκλο.
- Επαναλαμβάνουμε: όρθιοι σε κύκλο όλα τα παιδιά γυρίζουν ακολουθώντας τον/την εκπαιδευτικό στη φορά του κύκλου. Την ώρα που κτυπάμε τα πόδια κάνουμε ένα βήμα μπροστά και κλείνουμε στο δεύτερο κτύπημα. Ο κύκλος κινείται.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Ειδικοί) Οι μαθητές/τριες...	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (Υψηλή)	Διδακτικά μέσα (Ακροάσεις, Παρτιτούρες, Φύλλα Εργασίας κ.λπ.)	ΣΤΟΧΟΣ	ΕΝΟΤΗΤΑ/ ΜΑΘΗΜΑ
AΣ2.1 να αυτοσχεδιάζουν για να αποδώσουν ρυθμικές, μελωδικές, εκφραστικές και μορφολογικές έννοιες.	Μουσικές έννοιες: -μέτρο 4/4	Αυτοσχεδιασμός ρυθμού λόγου σε 4 χρόνους	Να αυτοσχεδιάζουν ρυθμό λόγου, σε 4 χρόνους.	ΕΝ. 1 Μαθ. 1

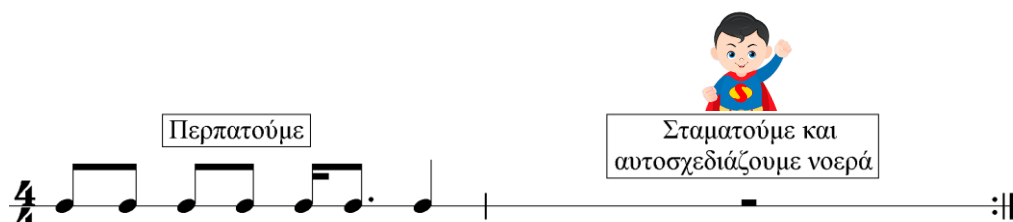
Δραστηριότητα 2: «Τα χαρίσματά μας» Ρυθμικός αυτοσχεδιασμός με λόγο

- Στον κύκλο: Επαναλαμβάνουμε τη ρυθμική αλληλουχία της προηγούμενης δραστηριότητας 2 φορές. Στο τέλος της «παιζουμε» 4 άηχους χρόνους. Δηλαδή, μετράμε νοερά μέχρι το 4 δείχνοντάς το με κίνηση στο σώμα (π.χ. 4 αθόρυβα βήματα επί τόπου ή 4 κινήσεις εναλλάξ στις παλάμες σαν να κρατάμε ένα φρούτο). Μέσα σε αυτούς τους 4 χρόνους, κάθε παιδί με τη σειρά («σόλο»), λέει ρυθμικά μία μικρή φράση για τον εαυτό του με θέμα:
«Είμαι ξεχωριστή/ός. Τι είναι αυτό που έχω που είναι ξεχωριστό;» π.χ. «Είμαι σγουρομάλλης», «Βοηθώ τους φίλους μου», «Μου αρέσουν τα μαθηματικά», «Είμαι καλή στα Αγγλικά» κ.λπ. Κτυπούν ταυτόχρονα τη ρυθμική φράση με παλαμάκια. Μετά από κάθε παιδί ξαναπαιζουμε τη ρυθμική αλληλουχία 2 φορές.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Ειδικοί) Οι μαθητές/τριες...	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (Υλη)	Διδακτικά μέσα (Ακροάσεις, Παρτιτούρες, Φύλλα Εργασίας κ.λπ.)	ΣΤΟΧΟΣ	ΕΝΟΤΗΤΑ/ ΜΑΘΗΜΑ
ΑΣ2.1 Να αυτοσχεδιάζουν για να αποδώσουν ρυθμικές, μελωδικές, εκφραστικές και μορφολογικές	Μουσικές έννοιες: -μέτρο 4/4	Αυτοσχεδιασμός ρυθμικών σχημάτων σε μέτρο 4/4 με ουδέτερη συλλαβή	Να αυτοσχεδιάζουν ρυθμικά με τη φωνή με βάση τον παλμό του μέτρου 4/4	ΕΝ. 1 Μαθ. 2

Δραστηριότητα 1: Αυτοσχεδιασμός σε μέτρο 4/4 με ουδέτερη συλλαβή

- Τα παιδιά κινούνται στον χώρο όσο διαρκεί ένα μέτρο 4/4 δηλαδή όσο διαρκούν 4 παλμοί (1 παλμός = 1 βήμα) και σταματούν για ένα μέτρο ακίνητοι σε θέση «Σούπερμαν» (σηκώνουν το ένα χέρι πάνω). Όταν στέκονται ακίνητοι αυτοσχεδιάζουν ρυθμικά από μέσα τους με μια ουδέτερη συλλαβή όπως αυτές που χρησιμοποιήσαμε για την κίνηση. Επαναλαμβάνουμε μερικές φορές (Παρουσίαση1, διαφ.11).

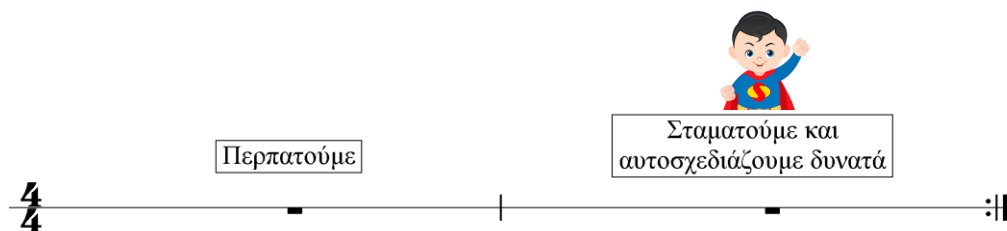
Περπατούμε

Σταματούμε και αυτοσχεδιάζουμε νοερά

4/4

Γιάμ παμ παμ παμ ρα παμ παμ

- Επαναλαμβάνουμε την άσκηση με τον ατομικό αυτοσχεδιασμό αλλά στο μέτρο που κινούμαστε δεν υποβοηθούμε με ρυθμικές συλλαβές. Στο μέτρο του ατομικού αυτοσχεδιασμού τα παιδιά λένε δυνατά το ρυθμικό σχήμα που σκέφτονται.

Περπατούμε

Σταματούμε και αυτοσχεδιάζουμε δυνατά

4/4

ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ:

- Τα παιδιά στη θέση «Σούπερμαν» αυτοσχεδιάζουν ατομικά. Ο/Η εκπαιδευτικός υποδεικνύει κάθε φορά ποιο παιδί θα αυτοσχεδιάσει.
- Τα παιδιά στη θέση «Σούπερμαν» αυτοσχεδιάζουν ατομικά και τα υπόλοιπα παιδιά επαναλαμβάνουν ομαδικά τον ατομικό αυτοσχεδιασμό.
- Προσαρμόζουμε τις παραπάνω δραστηριότητες σε διαφορετικό μέτρο π.χ. 3/4.

2. ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΜΕ ΤΗ ΦΩΝΗ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Ειδικοί) Οι μαθητές/τριες...	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (Υλη)	Διδακτικά μέσα (Ακροάσεις, Παρτιτούρες, Φύλλα Εργασίας κ.λπ.)	ΣΤΟΧΟΣ	ΕΝΟΤΗΤΑ/ ΜΑΘΗΜΑ
Α1.4 να ανακαλούν και να εκτελούν μελωδικά στοιχεία σε διάφορα μέτρα και τονικότητες με τη χρήση ουδέτερων συλλαβών α. με μίμηση ΑΣ2.2 να αυτοσχεδιάζουν ρυθμικά και μελωδικά σχήματα και οστινάτι.	Μελωδικά σχήματα με 3-4 νότες στην πεντατονική ντο Νότες της ντο πεντατονικής	Μίμηση μελωδικών σχημάτων με κίνηση και φωνή με βάση φωνητικό κώδικα Αυτοσχεδιασμοί με τις νότες της Ντο πεντατονικής με κίνηση και φωνή	να εφαρμόζουν ένα κώδικα κίνησης-φωνής με νότες της Ντο μείζονας πεντατονικής κλίμακας (ντο, μι, σολ) ακολουθώντας οδηγίες μαέστρου να αυτοσχεδιάζουν με αρπισμό της κλίμακας Ντο μείζονας πεντατονικής κλίμακας (νότες ντο, μι, σολ) εφαρμόζοντας ένα κώδικα κίνησης-φωνής	ΕΝ. 5 Μαθ. 1

Δραστηριότητα 2: Αυτοσχεδιασμός με το σώμα και τη φωνή με νότες της κλίμακας Ντο πεντατονικής

Επεξήγηση του φωνητικού κώδικα:

Λέμε στα παιδιά ότι θα «παίζουμε» όλοι ταυτόχρονα τώρα με τις νότες της Ντο πεντατονικής. Εξηγούμε ότι πρώτα θα χρησιμοποιήσουμε τρεις από τις νότες της κλίμακας: ντο, μι και σολ (διαφ.4). Στεκόμαστε σε κύκλο. Δίνουμε στα παιδιά ένα φωνητικό κώδικα επικοινωνίας βάση τον αρπισμό ντο-μι-σολ της κλίμακας Ντο μείζονας πεντατονικής, δηλαδή δείχνουμε τη θέση στο σώμα και ταυτόχρονα τραγουδάμε τη νότα που αντιστοιχεί σε αυτή τη θέση*. Συγκεκριμένα:

- Άγγιγμα στις μύτες των ποδιών= **ΝΤΟ**
- Άγγιγμα στη μέση= **ΜΙ**
- Άγγιγμα στους ώμους= **ΣΟΛ**

*Η δραστηριότητα μπορεί να γίνει στο κινητό Ντο (movable do) ή στο απόλυτο (fixed do). Στη δεύτερη περίπτωση χρησιμοποιούμε ένα μελωδικό όργανο για να ακούσουν τις νότες ντο, μι και σολ τα παιδιά και να «κουρδίσουν» σε αυτές.

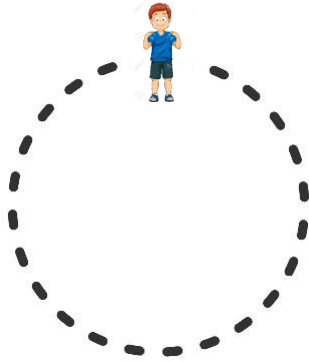
Εφαρμογή του κώδικα με μαέστρο την/τον εκπαιδευτικό:

«Διευθύνουμε» τα παιδιά στο πώς θα τραγουδήσουν με βάση τον κώδικα. Για παράδειγμα δείχνουμε «πόδια-μέση-πόδια-μέση-ώμοι-μέση-πόδια» και αναμένουμε από τα παιδιά καθώς μιμούνται τις κινήσεις μας να τραγουδούν ντο-μι-ντο-μι-σολ-μι-ντο. Αρχικά τραγουδάμε μαζί με τα παιδιά για να τα βοηθήσουμε φωνητικά και στη συνέχεια δείχνουμε μόνο τις κινήσεις.

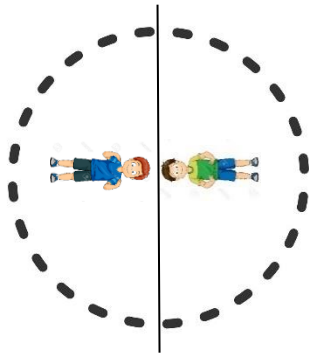

Εφαρμογή του κώδικα με μαέστρο ένα παιδί:

- Αναλαμβάνει ένα παιδί τον ρόλο του μαέστρου και «διευθύνει» τους υπόλοιπους χρησιμοποιώντας τις τρεις κινήσεις με το σώμα. Η «ορχήστρα» ανταποκρίνεται τραγουδώντας τις νότες ντο-μι-σολ.

- Αναλαμβάνουν δύο παιδιά τον ρόλο του μαέστρου και διευθύνουν μισό κύκλο το κάθε παιδί.

Εφαρμογή του κώδικα σε ατομικούς αυτοσχεδιασμούς:

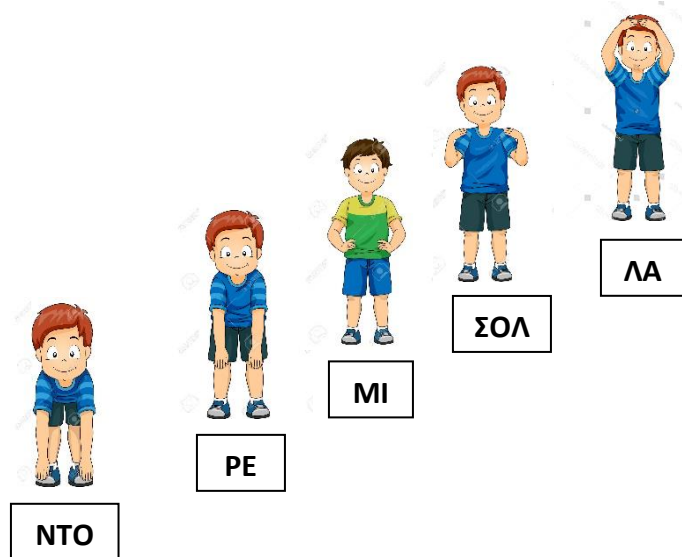
- Το κάθε παιδί ακολουθώντας τον παραπάνω κώδικα αυτοσχεδιάζει με κίνηση και φωνή. Αυτοσχεδιάζουν όλοι ταυτόχρονα. Ο/Η εκπαιδευτικός παίζει τον αρπισμό ντο-μι-σολ σε ένα ξυλόφωνο για να «κουρδίσουν» τα παιδιά όταν χάσουν την τονικότητα (στην περίπτωση που χρησιμοποιούμε το απόλυτο ντο).

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Ειδικοί) Οι μαθητές/τριες...	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (Υψηλή)	Διδακτικά μέσα (Ακροάσεις, Παρτιτούρες, Φύλλα Εργασίας κ.λπ.)	ΣΤΟΧΟΣ	ΕΝΟΤΗΤΑ/ ΜΑΘΗΜΑ
<p>A1.4 να ανακαλούν και να εκτελούν μελωδικά στοιχεία σε διάφορα μέτρα και τονικότητες με τη χρήση ουδέτερων συλλαβών α. με μίμηση</p> <p>ΑΣ2.2 να αυτοσχεδιάζουν ρυθμικά και μελωδικά σχήματα και οστινάτι.</p>	<p>Μελωδικά σχήματα με 3-4 νότες στην πεντατονική ντο</p> <p>Νότες της ντο πεντατονικής</p>	<p>Μίμηση μελωδικών σχημάτων με κίνηση και φωνή με βάση φωνητικό κώδικα</p> <p>Αυτοσχεδιασμοί με τις νότες της Ντο πεντατονικής με κίνηση και φωνή</p>	<p>να εφαρμόζουν ένα κώδικα κίνησης-φωνής με τις νότες της Ντο μείζονας πεντατονικής κλίμακας (ντο, ρε, μι, σολ, λα) ακολουθώντας οδηγίες μαέστρου</p> <p>να αυτοσχεδιάζουν με τη φωνή χρησιμοποιώντας τις νότες της Ντο μείζονας πεντατονικής κλίμακας (ντο, ρε, μι, σολ, λα) και εφαρμόζοντας ένα κώδικα κίνησης-φωνής</p> <p>να συνθέτουν ένα μελωδικό οστινάτο με τη φωνή χρησιμοποιώντας ένα κώδικα κίνησης-φωνής</p>	<p>ΕΝ. 5 Μαθ. 2</p>

Δραστηριότητα 2: Αυτοσχεδιασμός με κίνηση και φωνή με τις νότες της Ντο μείζονας πεντατονικής κλίμακας- Σύνθεση μελωδικού οστινάτο

Επεξήγηση του φωνητικού κώδικα:

- Στεκόμαστε σε κύκλο. Υπενθυμίσουμε στα παιδιά τον φωνητικό κώδικα επικοινωνίας από το προηγούμενο μάθημα και προσθέτουμε ακόμα δύο νότες-κινήσεις για να ολοκληρωθεί η κλίμακα ΝΤΟ μείζονα πεντατονική. Δείχνουμε οπτικά και ακουστικά την ολοκληρωμένη κλίμακα (ανιούσα και κατιούσα) και τα παιδιά μας μιμούνται (διαφ. 10).

- ο Άγγιγμα στις μύτες των ποδιών= **ΝΤΟ**
- ο Άγγιγμα στα γόνατα= **ΡΕ**
- ο Άγγιγμα στη μέση=**ΜΙ**
- ο Άγγιγμα στους ώμους= **ΣΟΛ**
- ο Άγγιγμα στο κεφάλι=**ΛΑ**

Εφαρμογή του φωνητικού κώδικα ακολουθώντας οδηγίες μαέστρου:

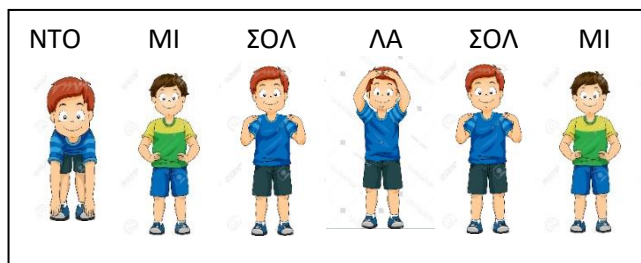
- «Διευθύνουμε» τα παιδιά στο πώς θα τραγουδήσουν με βάση τον κώδικα.
- Αναλαμβάνει ένα παιδί τον ρόλο του μαέστρου και διευθύνει τους υπόλοιπους κάνοντας κινήσεις με βάση τον φωνητικό κώδικα. Όπου χρειάζεται ο/η εκπαιδευτικός βοηθά φωνητικά, δηλ. τραγουδά μαζί με τα παιδιά.

Ατομικοί αυτοσχεδιασμοί με βάση τον φωνητικό κώδικα*:

- Τα παιδιά ακολουθώντας τον παραπάνω φωνητικό κώδικα αυτοσχεδιάζουν όλα ταυτόχρονα. Ο/Η εκπαιδευτικός παίζει την κλίμακα Ντο μείζονα πεντατονική (ανιούσα και κατιούσα) σ' ένα ζυλόφωνο για να «κουρδίσουν» τα παιδιά όταν χάσουν την τονικότητα.

Σύνθεση μελωδικού οστινάτο με βάση τον φωνητικό κώδικα*:

- Το κάθε παιδί αφού πειραματιστεί φτιάχνει ένα μελωδικό οστινάτο με βάση τον κώδικα και το επαναλαμβάνει συνέχεια κάνοντας και τις αντίστοιχες κινήσεις. Για παράδειγμα:

- Ο/Η εκπαιδευτικός «σβήνει» ένα ένα τα παιδιά. «Ανάβει» κάποια εάν χρειαστεί για να βελτιώσει το αποτέλεσμα.

****Δραστηριότητες με αυξημένο βαθμό δυσκολίας για προχωρημένους μαθητές***

ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ:

- Προσαρμογή δραστηριοτήτων σε άλλες συναφείς κλίμακες (π.χ. Λα ελάσσονα πεντατονική – βλ. Υλικό για Ε' και Στ' τάξεις)
- Μετάβαση σε πιο δύσκολες κλίμακες (π.χ. κλίμακα μπλουζ – βλ. Υλικό για Ε' και Στ' τάξεις)

3. ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΤΑ ΜΕΛΩΔΙΚΑ ΚΡΟΥΣΤΑ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Ειδικοί) Οι μαθητές/τριες...	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (Υλη)	Διδακτικά μέσα (Ακροάσεις, Παρτιτούρες, Φύλλα Εργασίας κ.λπ.)	ΣΤΟΧΟΣ	ΕΝΟΤΗΤΑ/ ΜΑΘΗΜΑ
ΑΣ2.2 να αυτοσχεδιάζουν ρυθμικά και μελωδικά σχήματα και οστινάτι.	με τις νότες της ντο πεντατονικής σε μελωδικά όργανα	Αυτοσχεδιασμοί στη Ντο πεντατονική κλίμακα με μελωδικά κρουστά: -«Μελωδίες με τις νότες της ντο πεντατονικής»	να αυτοσχεδιάζουν σε μελωδικά κρουστά μελωδία με νότες της Ντο μείζονας πεντατονικής κλίμακας (νότες ντο, μι, σολ)	ΕΝ. 5 Μαθ. 1

Δραστηριότητα 2: Ατομικοί αυτοσχεδιασμοί στη Ντο πεντατονική στα μελωδικά κρουστά

Ετοιμάζουμε δύο μελωδικά κρουστά με τις νότες ντο, μι και σολ (αφαιρούμε τις υπόλοιπες νότες εάν προκαλούν σύγχυση στα παιδιά) ή αφήνουμε στα όργανα μόνο τις τρεις ράβδους (ντο, μι, σολ). Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τις ντο-μι-σολ ράβδους από ραβδόφωνα ή τρεις καμπανούλες. Τα παιδιά μπορεί να κάθονται ή να στέκονται σε δύο σειρές, κάθε μια σε ένα όργανο, το ένα πίσω από το άλλο.

- Δύο δύο παιδιά (ένα από κάθε σειρά) αυτοσχεδιάζουν ελεύθερα με τις νότες ντο, μι και σολ για περίπου 30'' και φεύγουν στο πίσω μέρος της γραμμής (διαφ. 5). Αυτοσχεδιάζουν οι επόμενοι κ.ο.κ. Ο/Η εκπαιδευτικός δίνει το σύνθημα στο επόμενο παιδί να πάρει θέση με ένα ντέφι ή άλλο κρουστό.

Εναλλακτικά, εάν ο αριθμός των μουσικών οργάνων το επιτρέπει τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες των τριών ή παίζουν ατομικά.

Δίνουμε χρόνο να πειραματιστούν τα παιδιά με τις νότες ντο, μι και σολ και ακολούθως κάποια παιδιά παρουσιάζουν τους αυτοσχεδιασμούς τους στην ολομέλεια.

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Ειδικοί) Οι μαθητές/τριες...	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (Υλη)	Διδακτικά μέσα (Ακροάσεις, Παρτιτούρες, Φύλλα Εργασίας κ.λπ.)	ΣΤΟΧΟΣ	ΕΝΟΤΗΤΑ/ ΜΑΘΗΜΑ
ΑΣ2.2 να αυτοσχεδιάζουν ρυθμικά και μελωδικά σχήματα και οστινάτι.	-με τις νότες της ντο πεντατονικής σε μελωδικά όργανα -με τις νότες της ντο πεντατονικής και ρυθμική-αρμονική συνοδεία.	Αυτοσχεδιασμοί στη Ντο πεντατονική κλίμακα με μελωδικά κρουστά: -«Μελωδίες με τις νότες της ντο πεντατονικής» -«Παίζω με τον Μάρτι τον κιθαρίστα»	να αυτοσχεδιάζουν σε μελωδικά κρουστά μελωδία με τις νότες της Ντο πεντατονικής μείζονας κλίμακας (ντο, ρε, μι, σολ, λα, ντο') με συνοδεία ηχητικού αρχείου	ΕΝ. 5 Μαθ. 2

Δραστηριότητα 3: «Παίζω με τον Μάρτι τον κιθαρίστα»- Ατομικοί αυτοσχεδιασμοί στη ντο πεντατονική με συνοδεία

Ετοιμάζουμε δύο σετ από πεντατονικές σειρές σε ραβδόφωνα, καμπανούλες ή άλλο μελωδικό όργανο από τα οποία έχουν αφαιρεθεί οι ράβδοι φα και σι.

Τα παιδιά μπορεί να κάθονται ή να στέκονται σε δύο σειρές, κάθε μια πίσω από ένα όργανο.

Εναλλακτικά εάν ο αριθμός των μουσικών οργάνων το επιτρέπει τα παιδιά χωρίζονται σε ομάδες των τριών ή παίζουν ατομικά.

- Δύο δύο παιδιά (ένα από κάθε σειρά) αυτοσχεδιάζουν με τις νότες της Ντο πεντατονικής ακούγοντας συνοδεία από ένα κιθαρίστα για περίπου 30'' (διαφ. 11,12). Χρησιμοποιούμε είτε το βίντεο από το διαδίκτυο είτε το ηχητικό αρχείο. Ο/Η εκπαιδευτικός μπορεί να παίζει το ντέφι ή άλλο όργανο για να δώσει το σύνθημα στο επόμενο παιδί να πάρει θέση.

Δίνουμε τις οδηγίες: «Ακούστε για λίγο τον κιθαρίστα. Αυτοσχεδιάστε με τις νότες της πεντατονικής μία μελωδία που να ταιριάζει στον ρυθμό που παίζει ο Μάρτι. Αρχίστε και τελειώστε τον αυτοσχεδιασμό σας με τη νότα ντο. Έχετε μόνο σύντομο χρόνο για να αυτοσχεδιάσετε. Όταν ακούτε το ντέφι πρέπει να δώσετε τη θέση σας στον επόμενο».

Σημείωση: Επισημαίνουμε στα παιδιά ότι θα προσθέσουμε και το ψηλό Ντο για να ολοκληρωθεί η κλίμακα.

Εναλλακτική μεθοδολογική πρόταση για απλοποίηση της δραστηριότητας:

Αν τα παιδιά δυσκολεύονται με τον ελεύθερο αυτοσχεδιασμό με όλες τις νότες της κλίμακας σε συνδυασμό με το ηχητικό αρχείο, μπορείτε να προτείνετε να παίξουν πρώτα με μία νότα, τη ντο και σταδιακά να προσθέτουν.

Π.χ. ντο

- ντο και σολ
- ντο, ρε, σολ
- ντο, ρε, μι, σολ
- ντο, ρε, μι, σολ, λα
- ντο, ρε, μι, σολ, λα, ντο'

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ (Ειδικοί) Οι μαθητές/τριες...	ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ (Υλη)	Διδακτικά μέσα (Ακροάσεις, Παρτιτούρες, Φύλλα Εργασίας κ.λπ.)	ΣΤΟΧΟΣ	ΕΝΟΤΗΤΑ/ΜΑΘΗΜΑ
ΑΣ2.2 να αυτοσχεδιάζουν ρυθμικά και μελωδικά σχήματα και οστινάτι.	με τις νότες της της Φα# πεντατονικής κλίμακας («μαύρα πλήκτρα») σε μελωδικά όργανα	Αυτοσχεδιασμοί στη Φα# πεντατονική κλίμακα με μελωδικά κρουστά: -«Μουσική με τα μαύρα πλήκτρα»	να συνθέτουν σύντομη μελωδία με τις νότες της Φα# πεντατονικής μείζονας κλίμακας σε μελωδικά κρουστά.	ΕΝ. 5 Μαθ. 4

Δραστηριότητα 5: Αυτοσχεδιασμοί στα «μαύρα πλήκτρα»

- Ποια κλίμακα μάθαμε στα προηγούμενα μαθήματα που φτιάχνει μελωδίες χωρίς κόπο που ακούγονται ωραίες; (την ντο πεντατονική κλίμακα)
- Εξηγούμε ότι σήμερα θα χρησιμοποιήσουμε μία άλλη πεντατονική κλίμακα. Αυτή έχει μόνο τα «μαύρα πλήκτρα» ή αλλιώς τις διέσεις και υφέσεις στα μελωδικά κρουστά (διαφ. 34).
- Ο/Η εκπαιδευτικός παίζει μία μελωδία στα «μαύρα πλήκτρα»* (στο πιάνο ή στα μελωδικά κρουστά). Πώς σας φάνηκε; Πώς ακούγεται; (Πιθανές απαντήσεις: «Ξαν κινεζική ή γιαπωνέζικη μουσική»)
- Σε δυάδες (ή τριάδες αναλόγως των οργάνων που διαθέτουμε) τα παιδιά συνθέτουν ένα μελωδικό οστινάτο χρησιμοποιώντας τα «μαύρα πλήκτρα». Μπορούν να χρησιμοποιηθούν και τα πιάνο ή τα ηλεκτρικά πιάνο. Ζητάμε από τα παιδιά να δημιουργήσουν μια σύντομη μελωδία για οστινάτο

ώστε να το θυμούνται και να το επαναλάβουν 2-3 φορές και τους εξηγούμε ότι θα πρέπει να παίζουν πολύ απαλά, ώστε να μην ενοχλούν τους υπόλοιπους.

- Κάποια παιδιά παρουσιάζουν το οστινάτο τους και το επαναλαμβάνουν 2-3 φορές.

**Σημείωση: Τα μαύρα πλήκτρα σχηματίζουν την Φα# μείζονα πεντατονική κλίμακα.*

ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ:

- Προσαρμογή δραστηριοτήτων σε άλλη κλίμακα:

Π.χ. Λα ελάσσονα πεντατονική (Βλ., Υλικό για Ε' /Στ' τάξεις)

Για να την σχηματίσω κρατώ τις νότες της κλίμακας Ντο μείζονας πεντατονικής και βάζω τη νότα Λα στην αρχή. Αντί ΝΤΟ-ΡΕ-ΜΙ-ΣΟΛ-ΛΑ έχω ΛΑ-ΝΤΟ-ΡΕ-ΜΙ-ΣΟΛ

- Χρησιμοποιώ τη γνώση που αποκτήθηκε για μετάβαση σε πιο δύσκολες κλίμακες:

Π.χ. κλίμακα μπλουζ (Βλ. Υλικό για Ε' /Στ' τάξεις)

- Προέκταση σε δραστηριότητες σύνθεσης

**ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ/ΣΥΝΘΕΣΗΣ
ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΣΤΟ ΥΛΙΚΟ ΤΗΣ Δ' ΤΑΞΗΣ:**

ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
Ενότητα 1: Φίλοι καλοί	Ρυθμικός αυτοσχεδιασμός με λόγο (μαθ. 1)
	Ρυθμικός αυτοσχεδιασμός με κρουστά σώματος σε 4 χρόνους
	Ρυθμικός αυτοσχεδιασμός με κρουστά όργανα για συνοδεία τραγουδιού «Ο Καραγκιόζης» (μαθ. 5)
Ενότητα 2: Η Μουσική τραγουδά την Ειρήνη	Ρυθμικός αυτοσχεδιασμός με ουδέτερη συλλαβή σε μέτρο 4/4 (μαθ. 2)
	Ρυθμική σύνθεση σε μέτρο 4/4 και εκτέλεση με κρουστά (μαθ. 2)
	Ρυθμικός αυτοσχεδιασμός στο ταμπούρο (μαθ. 6)
Ενότητα 3: Η ζωή είναι ωραία!	Αυτοσχεδιασμός ρυθμικού οστινάτο για συνοδεία τραγουδιών γενεθλίων (μαθ. 1)
	Σύνθεση σε μέτρο 3/4 με χρήση της διαδικτυακής εφαρμογής Song Maker Chrome Music Lab (μαθ. 3)
	Ομαδική σύνθεση με βάση ένα ερέθισμα μια εικόνα και ένα σενάριο και θέμα τα συναισθήματα χρησιμοποιώντας ρυθμικά και μελωδικά κρουστά (μαθ. 6-8)
Ενότητα 4: Ανεβοκατεβάσματα	Ρυθμικός αυτοσχεδιασμός με κρουστά όργανα για συνοδεία του τραγουδιού "The Lonely goatherd", από το μιούζικαλ «Η Μελωδία της Ευτυχίας» (μαθ. 1)
	Αυτοσχεδιασμός με τη φωνή στην ολομέλεια για απόδοση γραφικής παρτιτούρας (μαθ. 2)
	Σύνθεση μελωδίας με τις νότες της κλίμακας Ντο μείζονας με χρήση της διαδικτυακής εφαρμογής Melody Maker Chrome Music Lab ατομικά ή ομαδικά (μαθ. 3)
	Σύνθεση μελωδίας με τις νότες της κλίμακας Ντο μείζονας στα μελωδικά κρουστά ατομικά (μαθ. 3) Γίνεται αυτοαξιολόγηση βάσει κριτηρίων
	Αυτοσχεδιασμός σε ομάδες για μια σκηνή από μιούζικαλ κινουμένων σχεδίων (μαθ. 6-7) Ηχογράφηση και αξιολόγηση αυτοσχεδιασμών βάσει κριτηρίων

ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ
Ενότητα 5: Πέντε φίλοι κολλητοί	Αυτοσχεδιασμός με το σώμα και τη φωνή με βάση νότες της κλίμακας Ντο μείζονας πεντατονικής (Ντο, Μι, Σολ) ατομικά (μαθ.1)
	Αυτοσχεδιασμός με νότες της κλίμακας Ντο πεντατονικής (Ντο, Μι, Σολ) σε μελωδικά κρουστά ατομικά (μαθ. 1)
	Αυτοσχεδιασμός με το σώμα και τη φωνή με τις νότες της κλίμακας Ντο μείζονας πεντατονικής (Ντο, Ρε, Μι, Σολ, Λα) ατομικά (μαθ. 2)
	Σύνθεση μελωδικού οστινάτο με το σώμα και τη φωνή με τις νότες της κλίμακας Ντο μείζονας πεντατονικής (Ντο, Ρε, Μι, Σολ, Λα) ατομικά (μαθ. 2)
	Αυτοσχεδιασμός με τις νότες της κλίμακας Ντο μείζονας πεντατονικής (Ντο, Ρε, Μι, Σολ, Λα) στα μελωδικά κρουστά ατομικά με βάση ηχητικό αρχείο (μαθ. 2)
	Αυτοσχεδιασμός με κίνηση ή κρουστά με βάση ακρόαση - «Ασχημούλα» / «Laideronnette, impératrice des ragodes» του Μωρίς Ραβέλ – (μαθ. 3)
	Σύνθεση σύντομης μελωδίας με τις νότες της κλίμακας Φα# μείζονας πεντατονικής σε μελωδικά κρουστά (μαύρα πλήκτρα) σε δυάδες ή τριάδες (μαθ. 4)
	Δημιουργική εργασία σε ομάδες με θέμα «Ένα πρωινό στη μακρινή Κίνα» με νότες της κλίμακας Μι ελάσσονας πεντατονικής (μαθ. 5) Για την ομαδική εργασία χρησιμοποιούνται αυλοί, κιθάρες, μελωδικά κρουστά και κρουστά για ηχητικά εφέ. Οι προσπάθειες ηχογραφούνται και αξιολογούνται βάσει κριτηρίων.
Ενότητα 6: Τα λουλούδια που μιλούν	Σύνθεση μελωδίας με τις νότες της κλίμακας Ντο μείζονας με χρήση της διαδικτυακής εφαρμογής Song Maker Chrome Music Lab ατομικά (μαθ. 4)
	Σύνθεση μελωδίας με τις νότες της κλίμακας Ντο μείζονας και καταγραφή με συμβατική παρτιτούρα, ατομικά (μαθ. 4)
	Αυτοσχεδιασμός με κίνηση σώματος και φωνή με τις νότες της τονικής τριάδας της κλίμακας Ρε ελάσσονας (Ρε-Φα-Λα)
	Μελοποίηση στίχων (Κίτρινο Χρυσάνθεμο) με την τεχνική «Μουρμούρισέ το ώσπου να γίνει τραγούδι» (“Say it till a song comes”)

